

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทกับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมตำบลโป่งงาม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมตำบลโป่งงาม โดยเลือกศึกษาหมู่บ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย รวม 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 3 บ้านถ้ำปลา หมู่ที่ 5 บ้านห้วยปูแง และหมู่ที่ 8 บ้านโป่งเหนือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่ศึกษาจำนวน 222 ราย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 38 ราย รวมทั้งสิ้น 260 ราย ใช้วิธีสำรวจด้วยเครื่องมือการสังเกต การสนทนากลุ่มย่อย และแบบสอบถาม โดยได้ศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบการประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งการกำหนด กฎ ระเบียบ ต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน กับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น เพื่อหาค่าทางสถิติแบบพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง จากผลการศึกษสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้นำชุมชน สรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิก อบต. โดยดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 1 ปี ทั้งนี้เกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย (ร้อยละ 94.7) ที่เป็นเพศหญิงมีเพียง 2 รายเท่านั้น ในด้านอายุพบว่าผู้นำชุมชนมีอายุเฉลี่ย 43.18 ปี การศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 50.0) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก (ร้อยละ 50.0) และอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยต่อเดือน 5,762.63 บาท ในด้านการอยู่อาศัยในพื้นที่ พบว่า ผู้นำชุมชนอาศัยอยู่ในพื้นที่โดยเฉลี่ย 33.34 ปี นอกจากนี้พบว่าได้มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด และรับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์และจุลสารมากที่สุด

2. สำหรับประชาชนตำบลโป่งงาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.5) มีอายุเฉลี่ย 40.70 ปี มีรายได้เฉลี่ย 2,594.41 บาท ทั้งนี้พบว่าที่มีรายได้ต่ำสุด คือ 500 บาท และมีรายได้สูงสุด 15,000 บาท ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 70.3) ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 34.2) และโดยเฉลี่ยแล้วเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลา 34.82 ปี กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด (ร้อยละ 46.8) รองลงมา คือกลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์ (ร้อยละ 43.2 และ 36.9 ตามลำดับ) เกือบทั้งหมดได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากวิทยุและโทรทัศน์ (ร้อยละ 92.8) ซึ่งได้รับรู้มากถึงเดือนละ 4 ครั้ง (ร้อยละ 58.1) รองลงมาได้รับรู้จากเสียงตามสายประจำหมู่บ้าน (ร้อยละ 80.2) โดยได้รับรู้ประมาณเดือนละ 3 ครั้ง (ร้อยละ 30.6)

5.1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

1. ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมคิดวางแผนทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก มีส่วนร่วมดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก มีส่วนร่วมประสานงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก มีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในระดับมาก

2. ประชาชนตำบลโป่งงามมีส่วนร่วมคิดวางแผนทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก มีส่วนร่วมดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด มีส่วนร่วมประสานงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด และมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในระดับมาก

5.1.3 บทบาทของผู้นำชุมชนตำบลโป่งงาม

ผู้นำชุมชนตำบลโป่งงาม มีบทบาทในด้านหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยมีการเรียกประชุมลูกบ้านเพื่อซักชวน การเผยแพร่ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

บทบาทในด้านการประสานงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น พบว่า ผู้นำชุมชนมีบทบาทด้านนี้ค่อนข้างมาก โดยที่ผ่านมาได้แจ้งให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ตาม โครงการของรัฐหรือเอกชนเป็นประจำ

ในด้านการกำหนดกฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ได้ร่วมกับภาครัฐ เอกชน และชุมชน แสวงหาแนวทางการอนุรักษ์ รวมทั้งร่วมวางแผนป้องกันและปราบปรามมิให้ผู้ใดบุกรุกที่ดินหรือกระทำอันตรายแหล่งท่องเที่ยว

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ วัฒนธรรมของผู้นำชุมชนตำบลโป่งงาม

1. ผู้นำชุมชนที่มีบทบาทด้านหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิด วางแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การร่วมดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการร่วมรับผล ประโยชน์และติดตามประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันด้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

2. ผู้นำชุมชนที่มีบทบาทด้านการประสานงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลให้ การมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิดวางแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การร่วมดำเนินการจัดการแหล่งท่อง เที่ยว และการร่วมรับผลประ โยชน์และติดตามประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผู้นำชุมชนที่มีบทบาทด้านการกำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแตก ต่างกัน มีผลทำให้การมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิดวางแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว การร่วมดำเนินการ จัดการแหล่งท่องเที่ยว และการร่วมรับผลประ โยชน์และติดตามประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแตก ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จะเห็นได้ว่าผู้นำชุมชนที่มีบทบาทแตกต่างกันมีผลทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่อง เที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมตำบลโป่งงามแตกต่างกันโดยไม่สามารถแยกบทบาทและการมีส่วนร่วมในแต่ละ ด้านออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติควบคู่กัน ไป

5.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนตำบลโป่งงาม กับการมีส่วนร่วมในการ จัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมตำบลโป่งงาม

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนตำบลโป่งงาม กับการมีส่วนร่วมในการจัด การแหล่งท่องเที่ยว พบว่า เพศ และการมีส่วนร่วมคิดวางแนวทางจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ จัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมตำบลโป่งงามเลย

นอกจากนี้แล้วการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านก็ยังมีความสัมพันธ์กันเองอีกด้วย จะเห็น ได้ว่าการที่ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดวางแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตำบลโป่งงามแล้ว จะเกิดการมี ส่วนร่วมดำเนินการประสานงาน ร่วมรับผลประ โยชน์และร่วมติดตามประเมินผลตามมาด้วยเช่นกัน

ดังนั้นการที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลโป่งงามให้เป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย โดยเฉพาะประชาชนเพศชายซึ่งพบว่ามีส่วนร่วมน้อยกว่าเพศหญิง ควรจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมให้มากกว่านี้

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่า ท่องเที่ยว โดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชน ถึงร้อยละ 58.6 มีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยการสำรวจและบันทึกผลกระทบทางลบที่มีต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน ถึงร้อยละ 57.5 และมีส่วนร่วมในการประสานงานให้รัฐเป็นผู้จัดการและกำหนดสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ถึงร้อยละ 34.7 และมีผู้ที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในการกำหนดมาตรการจัดการผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบชุมชน ในด้านการไม่ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมากถึงร้อยละ 56.3 ย่อมแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนของตนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจากโครงการศึกษาวิจัยมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และสถาบันดำรงราชานุภาพ (อ้างใน เคาหา ไต้สูงเนิน, 2543) ที่ว่าสามารถพิจารณาการมีส่วนร่วมของชุมชนได้จากกิจกรรมความพร้อมและความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในรูปของการเป็นคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ การสนับสนุนภาครัฐ เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ราษฎรตำบลโป่งงามได้มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน อย่างเป็นรูปธรรมเกิดขึ้นแล้ว

ผลการศึกษาพบว่าตำบลโป่งงามได้มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวนั้นมีทั้ง กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป ทั้งเพศชายและหญิง ที่หลากหลายอาชีพ หลายระดับการศึกษา หลายระดับรายได้ และอาศัยอยู่ในพื้นที่แตกต่างกัน มาร่วมมือกันทำงานเพื่อให้เกิดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่กล่าวไว้ว่าเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการจัดการท่องเที่ยว คือ การเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ย่อมส่งผลดีและอำนวยประโยชน์ในด้านการเพิ่มรายได้เพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างของชุมชน โดยตรง ทั้งได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างถูกต้องเหมาะสม และอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม อันจะนำไปสู่ความเป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในด้านร่วมคิดวางแผนทางการดำเนินการประสานงาน และการรับผลประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจบริการแก่นักท่องเที่ยว ในเรื่องที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม พร้อมติดตามประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการประสานงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ และสะดวกสบายในการเดินทางไปที่เที่ยวพักผ่อน เพราะมีที่พัก อาหารเครื่องดื่มและบริการอื่น ๆ ที่ถูกสุขลักษณะด้านพื้นที่และด้านนิเวศของธรรมชาติที่น่าศึกษา รวมทั้งสังคมความเป็นอยู่ของชาวบ้าน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของมนัส สุวรรณ ที่กล่าวว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องมีสถานที่ แล้วจึงปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแล้วยังต้องมีความปรารถนาของผู้ท่องเที่ยว ความสามารถในการใช้บริการของผู้ท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทาง การเข้าถึง และความสามารถที่รองรับได้ของพื้นที่ ทั้งด้านกายภาพ ด้านสังคม และด้านนิเวศวิทยา อีกด้วย

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบทบาท และการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการร่วมคิดวางแผนทางการดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านหน้าที่รับผิดชอบ และกำหนด กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติเท่าที่ควร และยังขาดเงินงบประมาณสนับสนุนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น จึงเกิดความแตกต่างในการร่วมคิดวางแผนทางการดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และมีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการร่วมคิดวางแผนทางการดำเนินการและประสานงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การประสานงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้บุคลากร ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็น และเข้าใจในการมีส่วนร่วมคิดวางแผนทางการดำเนินการ และประสานงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับอโนทัย เพียรคงชล ซึ่งได้ศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่าประชาชนท้องถิ่นมีความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวธรรมชาติ และพบว่าบทบาทด้านบริการที่พักทุกด้าน ด้านบริการอาหารและเครื่องดื่ม มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการรับผลประโยชน์จากการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการดำเนินธุรกิจบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าประโยชน์จากการท่องเที่ยวคือ รายได้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ถูกนำมาใช้ในการดูแลสถานที่ให้ดูดีและเหมาะสมปลอดภัย รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

อย่างดีและต่อเนื่องตลอดไป

เป็นที่น่าสังเกตว่าในด้านการประสานงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการกำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่วนั้น มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในรับผลประโยชน์จากการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะผู้นำท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ เสียสละมีความรักถิ่นฐาน และต้องการให้ท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีผลกระทบต่อธรรมชาติน้อยที่สุดจึงให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของพงศ์สานต์ พิทักษ์มหาเกตุ ได้กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องมีผลกระทบน้อยที่สุดต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ต้องให้ผลประโยชน์แก่ชาวบ้านในท้องถิ่น ในการจ้างงาน โดยทางตรงและทางอ้อม และต้องให้ชาวบ้านในท้องถิ่นมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ การจัดการ และการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ชาวบ้านในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่ ธรรมชาติ สังคมและชุมชนนั้นๆ แล้วผนึกกำลังร่วมแรงร่วมใจช่วยกันพัฒนา และอนุรักษ์ทรัพยากรนั้นไว้อย่างยิ่งยั้ง

ผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนตำบลโป่งงาม กับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ปัจจัยด้านอายุและการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลให้เกิดความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดบริการด้านที่พักสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนที่มีอายุ 30 – 39 ปี ซึ่งเป็นวัยกำลังทำงานกลุ่มคนเหล่านี้อาศัยอยู่ในพื้นที่มานานมีความรู้ความเข้าใจในศักยภาพพื้นที่ในตำบลโป่งงามที่พร้อมจะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย พม่า และจีนตอนใต้ พบว่า อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่เชื่อมต่อพม่า ลาว และจีนตอนใต้ มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวสูง คือ ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่เพียงพอต่อการส่งเสริมมีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ธรรมชาติและวัฒนธรรม มีความได้เปรียบเชิงบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการให้บริการและจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่มีพิกมาตรฐานเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในราคาที่เหมาะสมมีความได้เปรียบทางด้านคมนาคมทั้งทางบกทางอากาศ และทางน้ำ มีพิธีการทางศุลกากรที่ง่ายกว่า และมีความปลอดภัยในการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวในพื้นที่สูง

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีราคาสูง ควรปรับลดราคาลงให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจมากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศมากขึ้น
2. รัฐ เอกชนบริษัทผู้จัดนำเที่ยว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรร่วมมือจัดรายการส่ง

เสริมการขายเพื่อให้ผู้บริโภคหันมาสนใจมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมามีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวต่างประเทศ

3. ควรจัดตั้งองค์กรและมีคณะทำงานรับผิดชอบโดยตรงมาบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

4. ควรมีความพร้อมในการดำเนินงานด้านระเบียบการท่องเที่ยว แนวทางในการปฏิบัติการขององค์กรส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในด้านความสะอาดเช่น การกำจัดขยะและการจัดเก็บขยะ ในสถานที่ท่องเที่ยว

5. ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบและเข้าใจ และควรให้ทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอบรมให้กับคนในท้องถิ่นมากขึ้น

6. ควรปรับปรุงทำถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อให้อยู่ในสภาพดี แกนักท่องเที่ยวในการคมนาคมโดยสะดวกและปลอดภัยทุกเส้นการเดินทาง